

Toen een dikke 10 jaren geleden een spreekwoordelijke vlag moest gekozen worden waaronder het vrij onderwijs in Vlaanderen zou gaan varen, werd er na veel gesprek en overleg gekozen voor de katholieke dialoogschool. Op een moment dat verschillende christelijke verenigingen in hun naam de C al verwijderd hadden, ging het onderwijs eufemistisch uitdrukkelijk het katholieke onderlijnen. Dat deed die dagen nogal wat wenkbrauwen fronsen.

Onuitgesproken was de associatie met Rome: rooms-katholiek. En er speelde dat de wonde van misbruik ècht nog etterend was. Niet dat die wonde intussen genezen is, maar is al wel wondzorg gebeurd...-Laat het ons zo even noemen- In ieder geval: katholiek was een beladen woord waar betrokkenen niet meteen iets van fierheid bij voelden... Ze vermelden het bij het credo...maar misschien is niet eens bewust of doordacht. Hebben ze intussen de rijke inhoud van het woord kunnen herontdekken? Kunnen wij de rijke inhoud ontdekken? Want eigenlijk is het rode draad doorheen de lezingen van vandaag, en - uiteraard- nog het meest van al in het evangelie.

Katholiek, komt van het griekse kata holos, dat verbasterde tot katholikos. En dat betekent: universeel, niet in hokjes denken...

We leren in het evangelie een vrouw kennen die niet op haar mondje is gevallen. Zo kennen we er nog... maar in de context van Jezus' tijd geeft dat extra gewicht... De Kanaänese vrouw heeft van Jezus gehoord, en wil hem aanspreken in verband met haar dochter, die gekweld wordt door een demon. Als vrouw een Rabbi aanspreken, dat moest wel roepend gebeuren, vanop een afstand, zeker als je niet-Joods was. Maar het schoonst van al: Jezus reageert niet. Dat zijn we niet van Hem gewoon. Hij legt aan zijn leerlingen ook uit waarom: ik ben gekomen voor de verloren schapen van het volk van Israël, niet voor anderen. Hij wil de geest van de Joodse wet benadrukken, niet de letter. We herkennen dat, als Hij op Sabbat iemand geneest, dan stelt hij de strikte interpretatie van de schriftgeleerden in vraag. "De sabbat is er voor de mens, niet de mens voor de sabbat."

Maar als die mondige vrouw ervoor zorgt dat Jezus haar niet meer kan negeren, geeft Hij ook aan haar zijn gedacht. En dat klinkt nogal straf, eigenlijk behoorlijk discriminerend: brood dat bedoeld is voor kinderen, mag je niet aan de honden voeren. Waarop ze vrijmoedig antwoordt: "maar de kruimels die van tafel vallen, worden nu eenmaal meegepikt." Het is voor Jezus een eye-opener. Roger Burggraeve noemt het zelfs Jezus' bekering. Bij de ontmoeting met die Kanaänese vrouw wordt de basis gelegd voor het catholicisme, zegt hij. Voor Jezus wordt op dat moment immers duidelijk dat zijn boodschap over Gods droom voor veel meer mensen iets kan betekenen, niet alleen voor Joden. En het gevolg is duidelijk: grote mensenmassa's komen af, op zoek naar genezing. (al werd dat laatste vers niet in de lezing opgenomen.)

Katholicisme staat voor mensen niet uitsluiten & niet opsplitsen maar mensen samenbrengen & bij elkaar houden. De grote variatie aan kruimels die er binnen onze katholieke traditie van tafel vallen, is immens. En het mooie is,

welk kruimeltje je ook meepikt: iedereen hoort erbij. De een kan niet genoeg meepikken van devotie, een ander drukt uit dat zijn geloof hem ten diepste voedt in sociale betrokkenheid. En beiden leren ze zo de smaak kennen van dat 'brood op de tafel'. Soms kruimeltjesgewijs, soms met de volle pond. De één vindt een voorbeeld in deze heilige, een ander heeft iets met een andere heilige, en een derde ziet de heilige in de vrouw die wat extra kookt voor een zieke in de buurt.

Ik geloof eerlijk gezegd niet in een uniform katholicisme waarin iedereen met dezelfde tred of blindelings elk detail navolgt. Dat doet mij te veel denken aan de militaire defilés op het Rode Plein of Tienanmen. Ik geloof in een veelkleurig katholicisme waarin iedereen op zijn eigen ritme op weg mag gaan met zijn eigen kluifjes, en zoekend antwoorden vindt in de kruimels van waarheid, wijsheid en schoonheid...Ik zeg ook niet dat we àlles moeten gaan verkruimelen, maar het is via kruimels dat mensen de smaak van ons geloof kunnen herontdekken.

Kruimelen we genoeg in ons geloven? Geven we gevallen kruimels genoeg de kans om opgepikt te worden? Of worden ze al bij elkaar geveegd nog voor ze gevallen zijn, met als argument: kruimels zijn niet het volle pond?

Kruimelen is volgens mij een manier waarop we als gelovigen iets kunnen betekenen in de wereld van vandaag. Misschien lijkt het dat we met de 2000 jaar traditie op een eilandje zijn komen te zitten... Door bruggen te slaan naar plekken in de samenleving die ons aanspreken, kunnen we een rol opnemen die betekenis heeft en meteen betekenis geeft aan ons geloof. Door bruggen te slaan naar plekken waar mensen worden samengebracht en erkenning krijgen... Door bruggen te slaan naar plekken waar we, vanuit ons geloof, een luisterend oor kunnen zijn voor anderen, ongeacht hun afkomst...

Dan zijn we zuurdesem en zout en licht op de kandelaar – niet onder de korenmaat- en de stad op een berg die niet verborgen kan blijven...Dan zijn we katholiek, ten voeten uit. Niet in hokjes denkend, maar samenbrengend.

Geïnspireerd door vele hoorcolleges bij Burggraeve en Hoog tijd voor een andere God, door Roger Burggraeve, in gesprek met Guido Caerts en Paula Veestraeten; Davidsfonds, 2015. Pag 186